

Fra Blindern til Berlin | Kultur

LEGGER BLINDERN BAK SEG: Kjetil Jacobsen har skrevet *Verdensborgerskapets ide*. Nå skal han til Berlin for å formidle den kosmopolitiske norske kulturen. UiOs Kjetil Jacobsen skal formidle norsk kultur ved Humboldt-universitetet i Berlin. Han vil vise frem det kosmopolitiske og åpne norske kulturlivet.

Henrik Steffens-professoratet

Henrik Steffens (1773 – 1845) var en norskfødt tysk filosof, vitenskapsmann og dikter.

Professoratet ble opprettet i 1998 for å styrke det tysk-norske akademiske samarbeidet, og for å formidle norsk kultur i Tyskland.

Steffens-professoren er en norsk akademiker som tilknyttes Nord-Europa-instituttet på Humboldt-universitetet i Berlin i to år med mulighet for forlengelse.

Ordningen er finansiert av norske myndigheter.

Kjetil Jacobsen er førstelektor i idéhistorie på UiO og snart ny Henrik Steffens-professor ved Humboldt-universitetet i Berlin.

– Gratulerer!

– Takk!

– Steffens-professoren skal bidra til norsk-tysk akademisk utveksling, og formidle norsk kultur i Berlin og Tyskland. Hvordan tar du fatt på en sånn oppgave?

– Altså, alt dette er jo nytt for meg. Jobben min består i å gi to forelesningsrekker om norsk-tysk kulturformidling for studenter på Humboldt-universitetet, og å organisere det som kalles Henrik Steffens-forelesningene. Men jeg kommer til dekket bord, forelesningene er godt innarbeidet der allerede, sier Jacobsen.

Til Steffens-forelesningene inviteres forskere, kunstere og forfattere fra Norge, enten på Humboldt-universitetet, eller på den norske ambassaden. Jacobsen vil bruke dem til å rette oppmerksomheten mot norsk samtidslitteratur og samtidskunst.

– Jeg er opptatt av å formidle norsk kultur ikke som en ting, ikke som noe dødt, ikke som en avsluttet konstruksjonsprosess, men som et senter for kreativitet, som et sted der noe skjer. En ambisjon er å vise det kreative, det åpne og det kosmopolitiske ved det norske kulturlivet. Humboldt er jo per definisjon humanismens høyborg, og Steffens-forelesningene blir raskt et sted der...

– ...det snakkes om gamle, døde, store menn?

– Ja, det blir raskt til at man diskuterer Goethe og Wergeland.

Jacobsen trekker fram den tyske interessen for det folkloristiske og det turistiske ved Norge.

– Som Steffens-professor kan man leve godt på å formidle det norske som bunader og vestlandske fjell. Men kulturfellesskapet mellom Norge og Tyskland har vært et kreativt sted også utover det. Veldig mye av den norske kulturen, litteraturen og vitenskapen har utviklet seg i nær dialog med tyske miljøer. Jeg har lyst til å fortsette en slik tradisjon.

– Norske kriminalromaner selger godt i Tyskland. Er det noe å bygge videre på?

– Tja. I Skandinavia har vi vært veldig gode på å lage dialog mellom elitekultur og populærkultur. Kvaliteten på skandinavisk populærkultur som kriminallitteratur er ofte høy. Det tyske samfunnet er på godt og vondt mye strengere, de har ikke den samme aksepten for sin egen kommersielle kultur.

Populærkulturen er ifølge Jacobsen likevel ikke det mest interessante for norsk-tysk kulturformidling.

«Det tyske markedet har vært norsk litteraturs vindu til verden i to hundre år, og sånn er det fortsatt.»

Kjetil Jacobsen, ny Henrik Steffens-professor ved Humboldt-universitetet i Berlin

– Når det kommer til høykultur er Berlin sammenlignbart med Oslo som senter for norsk kunst. Det bor utrolig mange norske kunstnere og forfattere i Berlin. Mye av norsk samtidslitteratur og samtidskunst blir i skapt i et norsk-tysk kreativt rom. I tillegg har det tyske markedet vært norsk litteraturs vindu til verden i tohundre år, og sånn er det fortsatt.

– Berlin blir ofte kalt Europas mest kosmopolitiske by, og du har skrevet *Verdensborgerskapets ide* historie. Kan du mistenkes for å være mer opptatt av det kosmopolitiske enn det tyske?

– Det er også en veldig berlinsk ting å si! Men selv om Berlin er en kosmopolitisk by, er den også en del av tysk kultur.

Han peker også på at nordmenn har lett for å føle seg hjemme i Berlin.

– Det finnes jo noen enkle kulturelle trekk som gjør at nordmenn som kommer til Berlin føler seg hjemme der. Matretter som mange husker fra bestemors søndagsmiddager dukker plutselig opp på tradisjonelle tyske restauranter. For nordmenn er Tyskland et merkelig møte med en kultur som er vår egen.